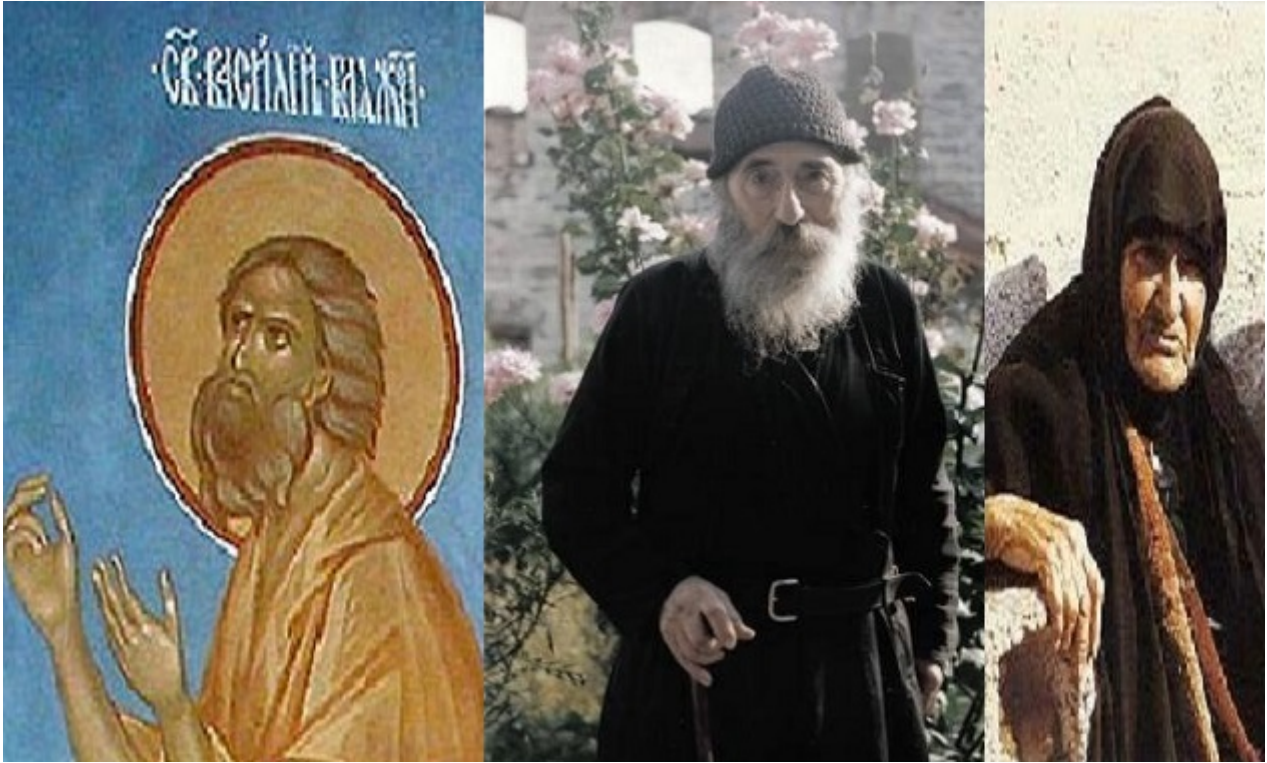

21 Δεκεμβρίου 2013

Δια Χριστόν σαλοί, οι διδάσκαλοι της ακενόδοξης αρετής

Ορθοδοξία / Ηθική

αρχιμ. Παύλος Παπαδόπουλος

Στο πλαίσιο της μελέτης του αρχιμ. Παύλου Παπαδόπουλου για την ξεχωριστή ποιμαντική μέθοδο των δια Χριστόν σαλών (προηγούμενο άρθρο: <https://www.remptousia.gr/?p=58671>) μελετάται στο παρακάτω δημοσίευμα η διδασκαλία της αυθεντικής αρετής, δηλαδή εκείνης που είναι απαλλαγμένη από την κενοδοξία.

3. Οι δια Χριστόν σαλοί, διδάσκαλοι της ακενόδοξης αρετής

Με τον τρόπο της ζωής τους, οι δια Χριστόν σαλοί εκπληρώνουν και ένα ανεπανάληπτο ποιμαντικό έργο, όχι μόνο βοηθώντας άμεσα με διάφορους τρόπους τους συνανθρώπους τους στο δρόμο προς τη Βασιλεία του Θεού, αλλά και έμμεσα, με το ήθος τους, με την παράξενη, για τους κατ' όνομα χριστιανούς, συμπεριφορά τους. Οι άγιοι σαλοί διδάσκουν τρόπους αποφυγής της κενοδοξίας, διδάσκουν με το παράδειγμα της ασυνήθιστης διακριτικότητάς τους την ελευθερία που μπορεί να προσφέρει ο Χριστός, διδάσκουν την απλότητα, την ταπείνωση, την ανεξικακία, την συγχωρετικότητα.

Η παράλογη συμπεριφορά τους είναι δικαιολογημένη διότι με αυτήν οι δια Χριστόν σαλοί καταφέρνουν να αποκρύψουν ή να καλύψουν τις αρετές τους και να διατηρήσουν κατ' αυτόν τον τρόπο την ακεραιότητα και την καθαρότητα της πνευματικής τους ζωής[1].

Η πατερική πνευματική εμπειρία εξήγησε από πολύ νωρίς το οξύ πρόβλημα της αρετής ως πνευματικής κατακτήσεως και τους κινδύνους που απειλούν τον πνευματικό αγωνιστή, ο οποίος στοχεύει σε μια τέτοια πνευματική κατάσταση.

Όπως σημειώνει ο Όσιος Νείλος, η ουσία της αρετής έγκειται κυρίως «στο σύνολο των δεινών με τα οποία πολεμείται»[2] από τις δαιμονικές δυνάμεις. Διότι όλοι οι πνευματικοί στόχοι του χριστιανού αγωνιστού μπορεί να ματαιωθούν διά της κενοδοξίας[3].

Η δια Χριστόν σαλότητα είναι ακριβώς η ακενόδοξη αρετή, εντελώς απηλλαγμένη από κρυφά και ανύποπτα αισθήματα προσωπικής αυτοεκτίμησης και υπερηφανείας λόγω πνευματικών κατακτήσεων. Δε γίνονται δια Χριστόν σαλοί όλοι οι καλοπροαίρετοι και, κατά τα άλλα, γνήσιοι ίσως πνευματικοί άνθρωποι, αλλά μόνον ορισμένοι εξαιρετικώς ευαίσθητοι και χαρισματούχοι νηπτικοί αγωνιστές[4].

Οι δια Χριστόν σαλοί είναι εραστές της ακενόδοξης αρετής, συμπεριφέρονται σκανδαλωδώς στους ανθρώπους όχι γιατί τους περιφρονούν ή γιατί δεν τους αγαπάνε, αλλά γιατί αγωνίζονται να κλείσουν την είσοδο της κενοδοξίας στον εσωτερικό τους κόσμο. Να κλείσουν την πόρτα στην φιλαυτία και να αφεθούν στην θεάρεστη ταπείνωση που επιτυγχάνετε με την αντίδραση των άλλων που τους βάζουν στο κοινωνικό περιθώριο.

Με την πνευματική τους ευαισθησία και με τη συμπεριφορά τους, οι δια Χριστόν σαλοί καθίστανται υποδείγματα αγώνος εναντίον της κενοδοξίας, προτρέποντας με έμμεσο τρόπο τον πλησίον τους να κρύβει από τα μάτια των ανθρώπων τα πνευματικά του χαρίσματα και μάλλον να θέλει να τα αγνοεί και αυτός ο ίδιος και να αποφεύγει όσο μπορεί τους επαίνους των άλλων.

Η δια Χριστόν σαλότητα δεν αποτελεί λοιπόν μόνο «μάσκα» και «προσωπείο», αλλά κυρίως τρόπο ταπείνωσης και αυτοεξουθένωσης μπροστά στα μάτια των ανθρώπων και των δαιμόνων.

[Συνεχίζεται]

[1] Βλ. ΚΟΡΝΑΡΑΚΗ ΙΩ., *Ταρσώ η διά Χριστόν σαλή*, ο. π., σ. 99.

[2] ΟΣ. ΝΕΙΛΟΥ, *Προς Ευλόγιον*, Γ', ΡG 79, 1097B.

[3] Ο όσιος Ιωάννης ο Συναίτης σκιαγραφεί το βιωματικό πυρήνα της σαλότητας με τον εξής τρόπο: «Παντού λάμπει ο ήλιος άφθονα και παντού, κατά τον ίδιο τρόπο που τίποτε δε μένει χωρίς να πέφτει επάνω του ο ήλιος, σε κάθε έργο πνευματικό χαίρεται και κυριαρχεί η κενοδοξία. Να τι θέλω να ειπώ με το παράδειγμα αυτό. Όταν νηστεύω, κενοδοξώ (επειδή καταφέρνω και νηστεύω), αλλά και όταν καταλύω, για να μη φανεί η αρετή μου, πάλιν κενοδοξώ με την ιδέα ότι είμαι συνετός. Όταν φορώ λαμπρά ρούχα, νικώμαι απ' αυτήν, αλλά και όταν τα αντικαταστήσω με ταπεινά πάλι κενοδοξώ. Όταν ομιλώ νικώμαι, γιατί δείχνω ότι λέω σοφά λόγια, αλλά και όταν σιωπώ πάλι νικώμαι, με το λογισμό ότι απέφυγα την κενοδοξία. Όπως και να τη ρήξεις (να την αντιμετώπισεις) αυτή την τρίβολο

άκανθα, στέκεται όρθιο το κεντρί της». *Λόγος Ασκητικός (Κλίμαξ), ΚΒ`, ΡG 88, 949BC* (= Εκδ. Ι. Μονής Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής 1978, σ. 238.

[4] Βλ. ΚΟΡΝΑΡΑΚΗ ΙΩ., *Ταρσώ η διά Χριστόν σαλή, ο. π.*, σ. 104.

<http://bit.ly/1cXiWGr>